

ACC. N:R. M.11493 :/.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestads Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1939 Född år i

Vallby bys byahorn.

Byahornet blev för några år sedan av ett par lantbrukare deponerat i Nordiska Museet i Stockholm. Det var där infört i depositionsloggaren under n.r CCXVII . År 1937 återkrävdes det av fungerande "åldermannen" Per Persson /Han var ej vald till ålderman men hade byalagets räkningar om hand/ och återlämnades. Det förvarades därefter i byns spruthus till år 1938, då komminister Wallin fick tillåtelse att överföra det till pastorsarkivet, där det var i säkrare förvar. Där förvaras det ännu.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
s. 1.

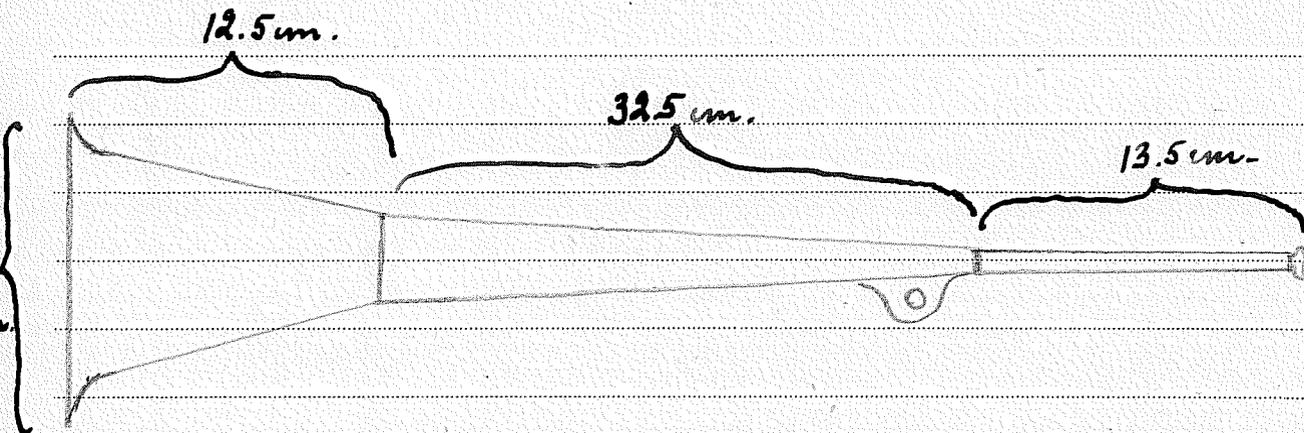
M. 11493:2.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

s. 2.

Beskrivning av byahornet.

Vallby bys byahorn är förfärdigat av mässing och är väl bevarat. Längden är 58,5 cm. långt. Munstycket har varit avsågat, och en resonansfjäder, "läpp", har placerats i hornet. Därefter har munstycket åter fastlödats vid hornet. Själva hornet har förfärdigats av 3 mässingsplåtstycken, som hoplödats, så att den passande längden erhållits.

ACC. N:R. M. 11493:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestads Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1939 Född år i

Räkenskapsboken, år 1938.

Den enda bok, som byalaget har i behåll som gemensam egendom är en sparbanks-
bok i Vallby Arbetareförenings sparbank, vilken sparbanksbok tjänstgör så som
räkenskapsbok. Första insättningen gjordes enligt sparbanksboken 1883. Behåll-
ningen är nu / 1938 / kr. 14: 27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

s. 3.

ACC. N.R. M. 11493:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestads Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1939 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

s. 4.

Hur äldermansinstitutionen återinfördes .

I mitten av januari 1938 sammankallades delägarna i "samfällda marken och byns vattning" i Vallby kommunalrum ./ Sammanträdet refererat av pastor Curt Wallin i Cimbrishamnsbladet d. 19/1 1938./ Då ingen älderman för byalaget fanns, uppdrogs åt kyrkovärden Per Persson, Vallby n.r 1, att leda förhandlingarna. Man hade att välja ombud att å Länsstyrelsen i Kristianstad lyfta de belopp, som statdrängen Oskar Wetterberg och skolstäderskan Anna Möller, båda å Vallby Allmänning, där insatt såsom ersättning för nyttjanderätten till 2 jordområden å samfällid mark i Vallby by. Det uppdrogs åt kyrkovärden Per Persson att ombesörja detta. Vid ett kommande sammanträde skulle beslutas, hur dessa medel i framtiden skulle användas.

Pastor Curt Wallin, som övervar sammanträdet, väckte förslag om att man på nytt borde upptaga äldermans- och byastämminstitutionerna. För Vallby by hade dessa gamla institutioner icke i minneminne varit i bruk. Några handlingar eller

M. 11493:5

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

räkenskaper från forna tiders byastämmor finnas icke längre i behåll. En spar- s. 5.

banksbok samt byhornet samt allmänningarna är det enda, som byamannerna ha kvar som allmän egendom. Man beslöt att på nästa sammanträde upptaga frågan om åldermansval till förnyad handläggning.

I slutet av mars samma år sammanträdde man åter. Först reviderades räkenskaperna. Utom den gamla sparbanksboken med inestående kr. 14:27 hade man nu fått in ~~kr~~ 2 poster å resp. 24:25 och 38:50, som ovan nämnda Wetterberg och Möller satt som lösen för nyttjanderätt av jordområden å allmänningen.

Bykassan hade alltså en kontant behållning å kr. 77:02. Vid sammanträdet beslöt man, att området omkring byns vattning, som hitintills använts som avskäpningsplats, skulle planeras, grusas och iordningställas. All förorening skulle i fortsättningen vara förbjuden. Vidare bestämdes arrendeavgifterna för de områden av byalagets allmänningar, som och grustag, som brukas av arb. Hugo Lindström, jbr. arb. Erik Alfred Jönsson och byggm. Gottfrid Nilsson.

Det viktigaste ärendet var frågan om åldermansinstitutionens återuppriktande. De närvarande beslöt enhälligt, att ålderman omedelbart skulle utses.

Åldermannen skulle handhåva bykassan, sammankalla till bystämma m.m. Varje år skulle ny ålderman tillsättas. Till ålderman för år 1939 valdes enhälligt

ACC. N:R. M. 11493:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestads Adress: Vallby
Socken: Vallby Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1939 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—
s. 6.

kyrkovärden Per Persson, Vallby n.r 1.

För att stärka bykassan väckte pastor Curt Wallin förslag om att en obligatorisk årlig avgift till kassan skulle å exempelvis 50 öre skulle betalas av byamännen, som äro ägare av i mantal satt jord. Husägare och övriga intresserade skulle få tillåtelse att erlægga en frivillig årlig avgift. På så sätt skulle inom en nära framtid t.ex. gatubelysning i byn kunna anordnas. Äldermannen fick i uppdrag att snarast möjligt utlysa ny byastämman för att besluta i denna fråga.

/ omkr. 1 maj /

Vid en senare byastämman tecknades frivilliga bidrag för gatubelysningens ordnande. En särskild kommitté tillsattes emellertid som vid sammanträde med alla för gatubelysning intresserade. Gatubelysningsprojektet realiserades sålunda utanför byastämman.

M. 11493: 2

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforska-
ning vid Lunds universitet

Byastämman 1939. och äldermansgille.

s. 7.

† mitten av februari 1939 hölls för första gången sedan äldermansinstitutionens återinförande ord. byastämma. †er Persson omvaldes till älderman för 1939. Bykas- san balanserade på kr. 96.08.

Efter bystämmans slut samlades deltagarna till ett enkelt byagille i äldermansgården, det första äldermansgille i mannamime.